

Згідно з 33-ім параграфом Статуту Українського Народного Союзу
ЗВИЧАЙНЕ РІЧНЕ ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
із звичайним порядком нарад, відбудеться в дні з 12-го до 17-го травня 1980 року на відпочинковій оселі "Союзівці" в Кергонксоні, Н. Й. Початок нарад в понеділок, 12-го травня 1980 р., о год. 10-й ранку.
ІВАН О. ФЛІС, гол. передсідник

Іван Хомко переобраний на голову Окружного Комітету УНС в Пассейку

Джерзі Сіті. (В.О.). Дня 19-го квітня в залі Української Централі в Пассейку відбулися річні загальні збори Окружжя.

Збори відкрив голова Окружжя Іван Хомко, вітаючи членів Головного Уряду: головного організатора Василя Оріховського, головного радного Миколу Хоманчука, як теж голову Окружжя Джерзі Сіті Степана Островського, секретаря 275-го Відділу Петра Палку та представників Перт Амбойської Окружжя панство Лонишинів. Зборами провела президія в складі: голова Володимир Бакалєш і секретар Василь Марушак.

За працю Окружжя вітавав голова Іван Хомко, підкреслюючи успішну участь Окружжя в імпрезі з нагоди 85-ліття УНСоюзу. Він також згадав про відзначення заслужених союзників і про участь та допомогу в переведенні союзів з-за кордону в українському селі в Савт-Бавид Бруку.

Слідували звіти інших членів Управління, після чого голова контрольною комісією Назар Михайлишин похвалив внесок на улічення абсолютної уступаючої управі, що зроблено одногласно.

Прийнято до вибору нової управи, яку на висок Павла Войніва перевибрано, після чого промовляв головний організатор Василь Оріховський. Він привітав присутніх від Екзекутивного Комітету УНСоюзу і подав перегляд організаційних здобутків Окружжя, яка виконала свою квоту на 50 відсотків. Найбільш успішним організатором Окружжя був довголітній союзний діяч Петро Головачук, секретар 42-го Відділу в Пассейку. Далі головний організатор говорив про недоліки та успіхи УНСоюзу, головне на організаційному відтинку. До організаційних недоліків найбільше причинилися економічна ситуація країни, як теж непорозуміння в грома-

Іван Хомко. На закінчення свого слова головний організатор закликав управу і всіх присутніх, щоб вони пропагували добре ім'я Українського Народного Союзу, який зробив багато добра і далі робить не тільки для своїх членів, але для всієї української громади в діаспорі.

В наступному склади привітали: головний радний М. Хоманчук та голова Окружжя Джерзі Сіті С. Островський. Після доповіді та привітання відбулася жвава дискусія, в якій брали участь панове: Зелінський, Войнів, Бліха та Бакалєш. Дискусія порушила справи секретарів, "Свободи", дисидентів, загальносоюзні та громадські.

Після доповіді та привітання відбулася жвава дискусія, в якій брали участь панове: Зелінський, Войнів, Бліха та Бакалєш. Дискусія порушила справи секретарів, "Свободи", дисидентів, загальносоюзні та громадські.

Канадський Олімпійський союз схвалює бойкот ігрищ

Монтреаль, Канада. — Канадський Олімпійський союз, відношенням голосів 137 до 35, рішив бойкотувати літні Олімпійські ігрища в СССР з уваги на інвазію Советського Союзу на Афганістан.

До бойкоту ігрищ закликав уряд Канади, солідаризуючись у тій справі з Урядом ЗСА. Схвалюючи рішення Олімпійського комі-

ЗМІНИ В РЕДАКЦІЇ "СВОБОДИ"

Головний Екзекутивний Комітет УНС інформує, що він прийняв до відома побажання редактора-емерита Антона Драгана із днем 1-го травня 1980 року звільнив його від дальшого виконання обов'язків головного редактора "Свободи". Як своєчасно інформовано, ред. А. Драган погодився на тимчасове виконання того обов'язку на пропозицію Головного Екзекутивного Комітету 8-го березня ц. р., після реєстрації з боку головного редактора та виходу зі складу редакції

ред. Василя Тершаківця. Свій відхід від дальшого виконання обов'язків головного редактора ред. А. Драган мотивував поповненням редакційного складу двома повночасово затвердженими в редакції зодручними новими силами та власним перевантаженням раніше прийнятими іншими зобов'язаннями. Редагування щоденника є тепер відповідальністю Редакційної Колегії в складі: редакторів (позбавлено): Яремчука, Волянська, Ярослав Гайвас, Любов Колєнська, Володимир Левенєв і Зенон Снєлєв.

ЕДМУНД С. МОСКІ НАЙМЕНОВАНИЙ НА НАСТУПНИКА ВЕНСА НА ПОСТІ ДЕРЖАВНОГО СЕКРЕТАРЯ ЗСА

Вашінгтон. — Едмунд С. Москі, від 22-ох років сенатор зі стейту Мейн та колишній кандидат на президента ЗСА і чоловічий член Демократичної партії, найменований президентом Джиммі Картером на наступника Сайруса Р. Венса на важливий пост державного секретаря ЗСА, відповідального за закордонну політику Америки. Його попередник, Сайрус Р. Венс зрезигнував з того посту, не погоджуючись з рішенням президента Картера відносно військової рятункової місії в Ірані для визволення американських закладників. Президент Картер, повідомляючи акредитованих в Білому Домі кореспондентів про найменування Москі та представляючи його в поплудневих годинах у вівторок, 29-го квітня, м.і. заявив, що "Сенатор Москі приносить на старшу позицію в Кабінеті Президента роки досвіду в закордонній політиці, дуже глибоке і основне знання нашої країни, пошану і респект своїх колєг сенаторів, здорову оцінку і недоторканість честі, що буде великою цінністю на цьому визначеному пості..."

Сенатор Москі зі свого боку і у відповідь на слова Президента сказав: "Це жалюгідний, але захоплюючий виклик, що його я маю перед собою в наступних місяцях... Світ у метушні, справі скопикованих, але я вважаю, що Едмунд Стейті в цій нестабільності мусить вважатися за джерело сили у вільному світі..."

Рівночасно поінформовано, що Воррен М. Крістофер, який є заступником державного секретаря та про якого задувано як можливого наступника секретаря Венса, залишається на своєму пості та виконуватиме обов'язки державного секретаря до часу затвердження на тому пості Сенатом новонайменованого секретаря Москі.

Уже під час церемонії

представлення новонайменованого державного секретаря Москі в Білому Домі виникло питання його взаємин та свентуального конфлікту з головним доглядником Президента, головою Крайової Ради Безпеси, Збігневом Бжезінським. Москі відповів, що Президент не залишив в своїй думці жадного сумніву в цій справі... Я буду речником закордонної політики..."

У церемонії в Білому Домі взяв участь також Сайрус Р. Венс, потверджуючи цим єдність в американському уряді, не зважаючи на розбіжності поглядів на поодинокі конкретні справи.

Політичні спостерігачі і коментатори вважають, що президент Картер вибором відомого із своєї поміркованості сенатора Москі на пост державного секретаря бажає також продемонструвати захитану в останніх місяцях і, зокрема, рятунковою акцією в Ірані, опінією власне поміркованої американської політики, як закордонної, так і внутрішньої, попереджуючи цим сподівану оцінку і критику у зв'язку з реєстрацією Венса.

Характеризуючи політичне наставлення і ставлення сенатора Едмунда Москі, новонайменованого державного секретаря, коментатори пригадують оцінку, яку дав для Москі покійний вже сенатор Гомфрі в 1968-му році, кандидуючи на пост президента та вибравши собі сенатора Москі на пост заступника президента. Гомфрі тоді заявив, що він, "не може собі уявити", щоб будь-хто міг мати проти сенатора Москі будь-яке серйозне застерєження. Для характеристики також пригадується, що сенатор Москі свого часу підтримував політику президента Джонсона відносно В'єтнаму, але тоді ніхто не вважав його за "аструба", як і ніхто не вважав його за "голуба", як він був в опозиції до політики президента Ніксона.

АМЕРИКАНСЬКІ АГЕНТИ, ЯКІ ПРИГОТОВЛЯЛИ РЯТУНКОВУ АКЦІЮ В ІРАНІ, ЩАСЛИВО ПОВЕРНУЛИСЯ

Вашінгтон. — Речники Пентагону заявили у вівторок, 29-го квітня ц.р., що усі працівники військової розвідки ЗСА, які, у процесі підготовки акції звільнення американських закладників в Теграні негласно проникли до Ірану, так само тихо виїхали з тієї країни після невдалої спроби звільнити дипломатів і працівників амбасад ЗСА, які від 4-го листопада 1979 р. перебувають у ув'язненні під "охороною" іранських "студентів"-екстремістів, прихильників теперішнього диктатора Аятолли Хомейні. Багато з цих службовців і військовиків, які перебували в Ірані в характері європейських "бізнесменів" і числа яких не подастись, зустрілись минулої неділі, 27-го квітня з президентом Джиммі Картером у неназваній місцевості, про що задувано на своїй пресовій конференції Президент минулого вівторка, і поінформували його про подробиці їхньої місії. У повідомленні тільки зазначено, що президент Картер зустрівся з "великою групою", яка становила частину рятункової групи і секретно перебувала в Теграні. Речники Уряду заявили, що вичерпні інформації Президент одержав також від відповідальних командирів цієї групи. Загальною поданою, що група в Теграні складалася із 180-ох осіб, завдання якої було продістати до амбасад ЗСА під

час тривання рятункової акції. Майже всі вони належали до військової частини, стационованих в Європі, і володіли добре європейськими мовами. Приїхавши до Теграну, вони закупили там великий торговельний склад, який в останній фазі рятункової акції і мав послужити збірним пунктом перед наступом на забудовану амбасад, яка, як відомо, сильно хоронена іранськими "студентами", озброєними в автоматичну зброю.

У міжчасі ген. Девід Д. Джонс, шеф об'єднаних штабів американських збройних сил і секретар оборони Гарольд Бровн скликали пресову конференцію у Вашингтоні з метою розсіяти всякі погослови і спекуляції, які кружляють не тільки в ЗСА, але також у шлому світі. Одною з поголосок було те, що нібито Адміністрація накинута Пентагоном цю акцію. Ген. Джонс виразно і недвозначно заявив кореспондентам, що Пентагон бере на себе повну співвідповідальність за підготований план звільнення закладників і за його переведення. Джонс при тому підкреслює, що всі п'ять штабів і Крайова Рада Безпеси були передані, що план має великі шанси на успіх і тому вони доряджували президенту Картеру перевести рятункову акцію 24-го квітня ц.р.

Президент Картер повідомляє в Білому Домі про найменування сенатора Едмунда Москі на пост державного секретаря. За Президентом — новонайменований державний секретар Едмунд С. Москі і його дружина Джейн.

ПРЕЗИДЕНТ КАРТЕР ОБОРОНЯЄ МІСІЮ ЗВІЛЬНЕННЯ ЗАКЛАДНИКІВ

Вашінгтон, Д. К. — У вівторок, 29 квітня, в Білому Домі відбулася очікувана в напруженні пресова конференція президента Картера, перша після невдалої військової спроби звільнити американських закладників в Ірані. Конференція відбулася чотири дні після тієї спроби. Президент почав її коротким з'ясуванням причин, перебігу й наслідків тієї спроби. Так само запити зі залу переважно торкалися цієї події.

У першу чергу Президент з великим признанням висловився про волю усіх родів зброї та про всіх тих, що брали безпосередню участь у спробі. "Внедлію я зустрівся з великою групою тих, що були ядром того зусилля, а вчора я відіслав у районі Сан Антоніо найтяжче поранених... Вони всі передали мені і американському народові звернення... Перше — це жаль, глибокий жаль, що ім не пощастило. Друге — це висловлюю владності за те, що їм дано змогу взяти участь у спробі звільнення американських закладників... Третє — це їхнє прагнення дозволити їм спробувати це раз..."

Як одна з причин, чому треба було за всяку ціну спробувати вивести закладників з рук теперішніх керівників Ірану, була їхня несправдомовність, повна недостовірність, яку вони виявили неодноразово, а найвиразніше виявився їхній осоружний характер у безчестенні тіл американських воєнків, які загинули, виконуючи чесно і мужньо доручене їм завдання. Загальне обриднення й зневага світу до поступування іранських керівників підкреслює їхній характер.

На запити зі залу Президент пояснив, чому саме в тому часі треба було акцію перевести, підкреслюючи її ризиковий характер, деякі подробиці її переведення та наголосив, що, не зважаючи на кінцеву невдачу, вона все таки мала свої позитивні наслідки.

На питання про загальне Президент пояснив, чому саме в тому часі треба було акцію перевести, підкреслюючи її ризиковий характер, деякі подробиці її переведення та наголосив, що, не зважаючи на кінцеву невдачу, вона все таки мала свої позитивні наслідки.

В ПЕКІНІ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ ПЕРЕГОВОРИ американських делегатів і представників відповідних китайських міністерів в справі двобічного договору відносно цивільного летунського зв'язку та в торговельних справах, особливо відносно імпорту китайських текстильних виробів до ЗСА.

АРЕШТИ В СССР ПРОДОВЖУЮТЬСЯ, — ТВЕРДИТЬ МІЖНАРОДНА АМНЕСТІЯ

Лондон, Англія. — За останні чотири роки советська влада заарештувала понад 400 осіб, в тому числі понад 100 активістів в обороні прав людини, які перебувають у психіатричних заведеннях, — твердить Міжнародна Амнестія у новій документальній праці про порушення прав людини в СССР. Ця праця є усучасненою компіляцією з червня 1975 року і базується на фактах, що його ця організація прибирала на підставі інформації від дисидентів і політв'язнів.

Міжнародна Амнестія, яка в 1977 році була відзначена Нобелівською нагородою миру за її працю у слідкуванні за порушеннями прав людини в шлому світі, стверджує, що арешти і переслідування в СССР не припинились, а навпаки посилились від 1975 року та що у "психушках", в'язниці і концтабори влада запропонує осіб навіть за те, що вони внесли прохання на вийзд з СССР. Проти деяких дисидентів не було формальних оскаржень. Міжнародна Амнестія також стверджує, що органи КГБ далі продовжують вживати психіатрію для політичних цілей.

Хоча Міжнародна Амнестія прибирала документацію тільки про 400 політв'язнів, загальне число "в'язнів сумління" у цій організації невідоме, хоча їх є багато більше. В останніх часах советська влада припинила нову тактику проти членів правозахисного руху обвинувачуючи їх безпідставно у кримінальних злочинах, а советські суди погрожують владі, видаючи засуди на довгі терміни ув'язнення, ствердить Міжнародна Амнестія, підкреслюючи, що її невідомий будь-який випадок, щоб советські суди звільнили осіб, звинувачених у політичних чи релігійних порушеннях.

КОРОТКІ ВІСТІ

ПІСЛЯ РЕЗИГНАЦІЇ З ПОСТУ ДЕРЖАВНОГО секретаря, Сайрус Венс може повернутись до Нью-Йорку та працювати у правничій фірмі Сіммонс, Течер і Бартлетт, у якій він був партнером від 1956 року. Він став працівником цієї фірми в 1947 році, а відійшов вперше в 1961 році, коли він прийняв становище в Уряді ЗСА. Він повернувся в 1967 році і працював як правник аж до часу призначення його на становище державного секретаря. Навіть під час перебування у Вашингтоні Венс вдержував помешкання у Нью-Йорку.

РОДИНА БАРБАРИ ТІММ, МАТЕРІ наймолодшого американського закладника в Ірані, одержала кілька телефонічних погроз після того, як вона і її чоловік повернулися до містечка Оук Крік біля Мілвокі, Віск. Як відомо, Б. Тімм була першою особою, який іранська влада дозволила побачитися з її сином Кевіном Герменінгом у захопленій екстремістами американській амбасаді в Теграні. Ще перебуваючи в Ірані, Б. Тімм гостро засудила Уряд ЗСА за спробу визволення закладників і "вибачилася" за рішення президента Джиммі Картера. Більшість сусідів родини Тіммів ставляться до неї прихильно, але телефонічні погрози продовжуються, а хата Тіммів є під постійним наглядом поліції.

ЛЮДІ ГРАНДУ, ГОЛОВА СПЕЦІАЛЬНОЇ п'ятичленної комісії Міжнародного Олімпійського Комітету (МОК), захоплені ідеєю встановлення постійного осідку Олімпійських ігрищ в Греші. Оглянувши місто Олімпію, де почалися старинні Олімпійські ігрища у 776 році до Христа, Гранду заявив, що ним очолювана комісія запропонує свої рекомендації голові МОК-у лордові Кілланінові до 12-го червня ц.р. Справа постійного осідку Олімпійських ігрищ буде на порядку денному наради конгресу МОК-у, який відбудеться в січні 1981 року у Західній Німеччині. Це питання далекого майбутнього, бо в 1984 році Олімпійські ігрища мають відбутись у Лос Анджелесі, Каліфорнія, а доля цьогорічних ігрищ в СССР ще невідомо.

ЗУСТРІЧ ПРОВІНЦІЙНОГО ПРЕМ'ЄРА КВЕБЕКУ. Рене Левека з представниками міцної життєвської громади в Монтреалі перед недакним плебісцитом (референдумом) в справі мандату урядові Левека перевести переговори з центральним урядом Канади в Оттаві для реорганізації відношень між французьким Квебеком і рештою Канади, закінчилися поважним дисонансом. Жили в своїй більшості обстоюють єдність Канади і зовсім з тією своєю постановою не скриваються, а прем'єр Левек змагає до сепарації.

АТАКИ СОВЕТСЬКОЇ ПРЕСИ І КОМУНІСТИЧНИХ лідерів у зв'язку з Іраном прибирають таку форму, неначе б СССР був у війні з ЗСА. Москва закидає Америку, що акція для врятування закладників фактично була початком великої військової летунської висадки. Рівнобіжно з тим Москва щораз настірливіше наголоси свою приязнь і підтримку іранському уряду і особисто Аятоллі Хомейні.

ІРРАЦІОНАЛЬНІСТЬ ТЕПЕРІШНЬОГО іранського правління показує, між іншим, і такий факт: у часі свого виступу в Бейруті, Лівія, міністер закордонних справ Ірану Годзадег заявив, що коли б американці заблокували порти Ірану, то іранський уряд доручить відкрити всі нафтопроводи й випустить всі запаси нафти у море, а опісля підпалить їх.

ВИЗВОЛЬНА БОРОТЬБА ІРАНСЬКИХ КУРДІВ прибирає ще один, додатковий вимір. До їхніх прагнень національної автономії долучився релігійний конфлікт з сектою Шіїтів, яку очолює Аятолла Хомейні: Курди належать до секти Санні. Між тими обидвама сектами поглиблюється релігійний конфлікт, який навіть переступив державні кордони, поширивши конфлікт між Іраком, де більшість населення і привадає група належить до Санні, і Іраном, де домінують Шіїти.

ЗГІДНО З ІНФОРМАЦІЯМИ З СССР ТА З ОБСЛІДОМ, переведенням Департаментом агрокультури ЗСА, СССР таки не зміг закупити 17 мільйонів тонн збіжжя на світових ринках після того, як ЗСА наложили ембарго на його вийзд до СССР. Москві пощастило закупити коло 10 мільйонів тонн. Це викликало велику шіліну в харчових засобах і в кормах для тварин. Наслідки цього слідки вже в різних дальших положеннях районах СССР, а коли б не дописали цьогорічні жнива, то може дійти до скрутного положення.

СВОБОДА

UKRAINIAN NEWSPAPER PUBLISHED DAILY EXCEPT MONDAYS AND HOLIDAYS BY THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

Статті, дописи, підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застерігає своїх членів в потрібні виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — \$30.00, на півроку — \$16.00, на 3 місяці — \$9.00. Для членів УНСоюзу 65% міс. За кожну зміну адреси — \$0.50. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Пакістан на черзі?

Після нападу Москви на Афганістан, в Ісламбаді, Пакістан, в січні відбулася конференція 34 ісламських держав. Учасники конференції, не зважаючи на спротив деяких ісламських держав, що стали сателітами Москви, засудили Москву й поставили вимогу відтягнути негайно свої війська з Афганістану. Були й інші рішення на тій конференції, а серед них таке, що зобов'язувало ісламські країни до всебічної допомоги, моральної й матеріальної, Пакістанові, на кордонах якого сконцентровані тепер совєтські дивізії.

На тій конференції президент Пакістану генерал Зія-уль-Гак підкреслює, що армія Пакістану непридатна для того, щоб протиставитися більшовицькій армії, бо вона організована на оборону зовсім іншого ворога, а не проти озброєного до зубів СССР. Оборонні плани Пакістану такої ситуації не могли передбачувати. Ген. Зія-уль-Гак поінформовав, що потрібні принаймні три бильйони доларів, щоб могли ту армію зреорганізувати й довести до такого стану, в якому вона могла б протиставитися Москві. До того економіка Пакістану, суспільні відносини в ньому дуже крихкі.

Зія-уль-Гак перебрал владу після усунення прем'єра Алі Бутто в липні 1977 року, якого за присудом суду в квітні 1979 року поховано. Того роду події внесли неспокій у суспільство й розхитали його. Це й допомогло зростові незадоволення серед населення і призпичило творення опозиції, частину якої очолює дочка покійного Бутто, Беназір. Створився "Революційний Демократичний Фронт", а крім нього виникають різні країні ліві угруповування.

Умійчасі об'єднані ісламськими країнами допомога не надходить. "Надіючись на неї президент уль-Гак відмовився прийняти американську допомогу в сумі 400 мільйонів доларів. Пакістан не може вивратися з імпаду. До того, величезну прірву внутрі суспільства створили традиційні норми й приписи Ірану, на базі яких побудований Пакістан та які президент і його режим рішуче перестерігають. Для прикладу згадайте б таке, як публічні різки для засуджених, побивання дітей за найменші промахи, величезне розпачання між незмірними багатствами малої верстви на горі суспільства й крайньої нуждою широких мас населення, корупція приватних кіл та багато чого подібного. Це, бачивши, стримує різні держави від тісних зв'язків з Пакістаном.

Разом з тим потужніючі відосередні сили всередині країни, які недалеко до того, щоб стати загрозой для неї, як наприклад, велике племя белуджів, яке замешкує західну частину Пакістану аж до берегів Індійського океану, тобто терени, на які колись зазіхала царська, а тепер червона Росія. Не рідко через те попадають до преси відомості про напалегливу підпільну роботу більшовицької агентури серед того племені.

Незавидна картина, але ще не безнадійна. Відповідне керівництво, яке зуміло б об'єднати населення довкруги себе розумними реформами, послідовним очищенням морального стану в країні, раціональним модернізацією, яка не заперечувала б здорових традиційних, вартостей, може опанувати ситуацію. Але якщо ні, то раніше чи пізніше північний червоний сусід, використовуючи існуючу духову й силову порожнечу, "заопікується" нею так само, як Афганістаном.

Президент уль-Гак заживав на великий переділ, відбавивши зустріч зі своїм дотеперішнім головним противником, прем'єром Індії, Індірою Ганді. Але це тільки добрий початок. Після нього мусять прийти інші, щоб Пакістан став силою, проти якої Москва не вважатиме виступити.

ЕНРІКО БЕРЛІНГЕР, ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР
Комуністичної партії Італії, заявив після свого повороту з Китаю до Італії, що він відхилив пропозицію китайських комуністів взяти участь у великій коаліції проти СССР. До цієї коаліції мали б входити ЗСА, Китай, Японія, Західна Європа.

Архипресвітер Сергій
Кіндзерявий-Пастухів

АЯТОЛЛА ХОМЕЙНІ

Сьогодні ім'я Аятолли Хомейні либонь найбільш відоме у світі. Ставши для багатьох символом руху за оновлення, він зробився також об'єктом суперечностей, причиною непорозуміння та зразком плутанини. Чи не найбільш контрверсійна постає наших днів, Хомейні поставив уже багато крапок над різними "і".

Поставив, щоправда, не стільки прямо, скільки посперечно. Тільки Аятолла Хомейні на шляху історичного розвитку не тільки Персії (Ірану та сусідів), Магометанського світу але й цілого людства годі перебільшити. Крайність і безапеляційність його тактики привели остаточно до цілого ряду перебіжків, різних пересуєнь та спроб перетворень. Аятолла не лише мав послідовників, але символічним стимулом залишиться для багатьох на довго. Тимто так важливо вірно зрозуміти й оцінити це явище в цілості та в окремих деталях. Тим більше, що Хомейні став своєрідним символом для багатьох напрямів, часто між собою неспівмірних але зі спільним знаменником у переконанні про цілковиту порочність вартостей і системи сучасного життя, а звідси ймесіанську сверблячку все докорінно звертати. "Рігартлес", як кажуть американці. Без огляду, і крапка. Тимто, по змозі, найповніше ознайомлення з усіма аспектами явища репрезентованого Аятоллою Хомейні не лише цікаве, але й кінцеве, просто так не обійде.

Щоб вірно зрозуміти події в Ірані і тасмисно їхнього резонансу головню на Близькому Сході, треба до речі усвідомити собі суть світоглядного магометанства. У відірвання від того, що ми сьогодні називаємо загальною цивілізацією, т.зв. Східний Світ у більшості має суцільну світоглядну систему. Вершинна християнська релігія у принципі, в ідеї (не в практиці, про що далі) не зв'язана з жадним політичним світоглядом ні прямо, ні посередньо. Точніше: стоїть понад і поза політичною концепцією життя; це недовзначно заповів Сам Христос. Цим самим між християнами можуть бути люди цілком різних, часто протилежних політичних поглядів та державницьких переконань: монархісти, демократи, ліберали, тоталісти, націоналісти, інтернаціоналісти, капіталісти, принципові соціалісти і навіть ідеологічні (не політичні) анархісти, хоча спроба пов'язати марксизм-ленінізм з християнством належить просто до логічного абсурду і є радше прикладом на вимушений курйоз. Християнство — це релігія серця, релігія неба в житті чоловіка. Світ магометанський — протилежність: це релігія, яка точніше система світогляду й віри від землі. Насильки християнство у Цар-

стві Небесному, настільки магометанство у царстві на землі. Християнство-релігія неба в подвійному значенні: 1. Сам Бог установив його через Жертву Хресну і Воскресіння та 2. відкрив для чоловіка Царство Небесне. Магометанство також у подвійному значенні від землі: установив його пророкповіддю про Бога (від землі), і Царство Небесне цілковито пов'язав з землею. Бо магометанство включало: 1. властиву релігійно-політичний комплекс свідомості та 3. політично-релігійний моральний кодекс, що все зв'язує в суцільну світоглядну систему. Звичайно, в житті існує ціла гама магометанської свідомості, але все воно так крутиться у рамках визначених Кораном і традицією, тепер у двох головних таборах: в частині більшості — суні, або суніти, та у меншій групі — шіїти. Навряд чи в поміркованіших сунітських колах міг би з'явитися такий Аятолла Хомейні, якого ми бачимо, зате між радикальними шіитами — це річ цілком природна і самозрозуміла: релігійний провідник є вершинним авторитетом у всіх справах життя.

Те, що Хомейні релігійний провідник, Аятолла шось так, як у нас архієпископ — викликає цілий ряд непорозуміння та викривлень. Беспідставно зроста критика т.зв. теократичних ідей чи принципів. Беспідставно кажу тому, що сама теократія, як зформоване поняття політичного принципу, ні не відноситься до подій в Ірані, ні не належить до християнської свідомості.

Якщо принципи політично-державного ладу устійновити від джерела або повноти верховної влади, то зауважимо дві можливості: Автократія — де влада випливає від волі однієї, монарха, диктатора, вождя та демократія-народовласть. Сюди часто прилучують ще й третє, недовзначне поняття, називаючи його теократією, де влада — від волі Божої. У християнстві це либонь від блаженного Августина, від невірно зрозумілого його неясного терміну про Божу Державу, ця помилкова, заплутана думка розросталася і що якийсь час відтворювалася у різні недоречні комбінації. Недоречність принципу т.зв. теократії в тому, що державно-політичний лад є лише фрагментом життя, хоч і дуже рішальним та не менше важливим, а воля Божя — над цілим життям. Державно-політичний спосіб нашого суспільного життя це суто і виключно наша людська думка, при чому не абсолютно кінцева. Покликання на всяких "помазанників" Божих нічого тут не доказує ні не виносне, бо (Закінчення на стор. 4)

Александр Гідоні

ВІД КАБУЛУ ДО КИЄВА

Наївна людина все так президент Картер! Він дав Совєтському Сюзові речення — ший місяць на те, щоб забратися з Афганістану і тим чиним (як видно, міркує пан Картер) повернути поневоленій країні незалежність. Що ж, совєти злібі на всілякі трюки. Досвід з творенням "потомкінських сіл" (між іншим, перше їхнє "дійство" — при Катерині Другій — відбулося, власне, на українській території!) може не абияк допомогти пошити в дурні вільний світ. Припустимо, совєти приймуть пропозицію Картера і через місяць, аби не зривати Олімпійських Ігор в Москві, "підуть" з Афганістану. Протягом місяця, що є в їхньому розпорядженні, вони можуть тотально замінити кадри афганської адміністрації своїми спеціалістами, яких оголошать на той випадок "афганцями" (судачи по деяких повідомленнях преси, це власне вони і чинять). Вони можуть перейменувати власних солдатів в "афганську армію", "поліцію": їх стане на те, щоб депортувати до СССР особово "неспокоїні" групи населення і русифікувати цілі провінції країни під претекстом "вільної міграції" громадян (при шім "зловивши" Захід на тому, що здійснюється шляхетний принцип відкритих кордонів). І після цього чому б не "підти" зі совєтизованого Афганістану?

Приходить на думку характерний випадок із середини п'ятдесятих років, коли югославський президент Тіто подорожував у товаристві Хрущова по Україні. Щоб розважити високого гостя, місцеві влади приготували спеціальні групи молоді, одягнені в національні вбрання. Парубки і дівчата співали і танцювали, демонструючи перед Тітом "торжествують совєтської національної політики". Чом не ідилічна картина? Хлопці веселяться, танцюють гопака, дівчата співають українські пісні — нема і нагаду на русифікацію. У міру того, як Тіто переїздив з одного населеного пункту до другого, ідилія повторювалася. Механіка була дуже проста: у танцюристів і співаків, які відіграли свої ролі, національні вбрання відбирали і передавали новим статистам. Розповіді, що одна група молоді збунтувалася, відмовилася повернути вбрання. Доповів про це самому Хрущову і той коротко відрубав: "Залишіть їм костюми — не збідніють!".

Бачте, який приклад совєтського "потомкінського села". Навряд чи це пройшло повз увагу Тіта: знаходо добре він знав механіку комуністичної пропаганди і специфіку совєтської дійсності. Але якщо небуло наївного американського сенатора такі трюки напевно б переконали стовідсотково. Совєтська влада має багатий досвід у замилуванні очей лібералам...

Тому, повертаючись до Афганістану, можна уявити собі картину, коли совєтські окупанти розіграють грандіозне видовище, формально відфасувавши врешті-решт з посовєтизованої країни і насидивши у ній маріонетковий уряд. При цьому будуть застосовані всі способи зовнішніх прикриттів з метою замаскувати рабство фіговим листком "незалежності". Досвід з Мадридського 1956 року і Чехо-Словацького 1968 року свіжі у пам'яті. Та й легко поклікатися на приклади сміховинного "членства" Української Білоруської ССР в ОН: шодо справжньої суті їх статусу "рівноправних членів міжнародного форуму" сумнівав бути не може — це совєтські колонії, загримовані під "незалежні республіки". У зухвалій експансіоністичній політиці совєтської колонізатори використовують помилки Заходу, в першу чергу — З'єднаних Штатів. Нахненне дилетанство Картера, принесене у сферу зовнішньої політики, викликало ланцюгову реакцію криз. Картер, начебто зробив блискуче потягнення, використовуючи принцип захисту прав людини як політичний фактор, а потім потапив розгубити всі переваги цього потягнення, стосуючи його не стільки проти тоталітарного совєтського режиму, скільки проти авторитарних правителів на зразок іранського шаха або президента Нікарагви Сомози. Внаслідок вірний сам по собі маневр дав ефект бумеранга, вдаривши у кіншове підрачунок по інтересах "З'єднаних Штатів". Катастрофа в Ірані і розвиток подій в Афганістані — останні ланки в ланцюзі американських невдач, а розбалабана політика "детанту" допродала до загрозливого послаблення воєнної потуги Заходу.

Проте, як то кажуть, нема нічого злого, щоб на добре не вишло. Ставши віч-на-віч з вістину "межовою ситуацією", Захід прокинувся з детантської сплячки. Адже совєти доконали помилку, типову для психології агресорів: бачучи часткові слабості демократичних держав, вони недооцінюють вплив демократичної системи розгортати свої скриті потенції в момент іспитів і криз. Стиснена пружина, випрямившись, б'є тим сильніше, чим сильніше вона була стиснена. Японська атака на Перл Гарбор у свій час фатально наперед визначила поразку

ІКРОВИЙ СКАНДАЛ В МОСКВІ

Загально відомо, що Совєтський Союз славиться в цілому світі якістю ікри, яка, очевидно, спрямована на експорт, бо пересічний громадянин заледве чи може дозволити собі на такий локус і задовольняється оселедцем чи іншими дешевшими рибними маринадами.

Користаючи з такого доброго реноме у виробництві ікри, Совєтський Союз експортує її на суми у висоті понад 10 мільйонів доларів річно. На Заході ця ікра продається по 200, а то й 300 доларів за фунт та становить також своєрідний кулінарний раритет. Свідомі такого стану, чиновники Міністерства рибної промисловості рішили особисто скористатися з великого попиту на ікру, зокрема

Японії, не зважаючи на першій успіх нападу. Гітлерівська агресія в Європі таїла в собі зародок катастрофи Третього Райху вже в момент зовнішніх триумфів нацистської Німеччини. Брежньєвське керівництво СССР сьогодні повторює похибку агресорів: воно бере тактичні помилки Заходу за його стратегічну поразку, а демократичну толерантність — за докорінну слабкість демократії як такої. Відплата спіткає Кремль за що його "логіку агресії" неминуче.

Проте це станеться найбільш в ефективний спосіб, якщо Захід не просто собі "зарегує" на ізолювану совєтську акцію, а розпочне боротьбу проти совєтської експансії в цілому. Агресія в Афганістані обурювала, але хіба менш обурливий факт існування Совєтського Союзу — останньої колоніальної імперії XX століття? Адже як імперія СССР і не може не стрімити до її розширення. Порушення прав людини в різних країнах є фактом прикритим, але чи менш жажливе порушення прав цілих націй, коли вони рукою Москви тримані в стані колонії?

Ось чому лише вміня побачити вирішальну суть проблеми, або — кажучи образно — за найновішого трагедію Кабулу розпізнати стародавню трагедію Києва, — тільки це вміня дасть необхідну силу діям вільного світу на політичній арені. Совєтський імперіалізм сьогодні — це старий колоніалізм у комуністичній оболоні. І людство лише тоді буде спокійне за долю чергового Афганістану, коли воно згадає про долю поневоленої України; мариво совєтської агресії глобального засягу не буде бовванити над світом лише після того, коли впаде вся совєтська колоніальна імперія. Впаде остаточно, даючи тим самим гарантію вільного, незалежного життя всім народам — у ділянці від Праги до Камбоджі, від Риги до Ганю, від Кабулу до Києва.

(Перекладає з російської мови Л. В.)

за кордоном. І ще кілька років тому розробили "комплексний план" експорту ікри до Японії, — але у пущах з позначенням, що це звичайні оселедці. Іхні партнери у Токіо займалися перепродаванням ікри за високою ціною, а відповідні відсотки депонували совєтським ікроекспортерам на секретні конти у швейцарських банках.

Про цю "схему", яка вже вийшла наверх, та про більшого масштабу скандал подає подробиці кореспондент "Нью Йорк Таймсу" Крейг Вітні, відкликаючись на дисидентський джерело. Бо у пресі "країни рад", яка час-від-часу згадала про менші надужиття у різних ділянках індустрії і сільськогосподарства, про цю аферу не було жадної згадки. Вітні твердить, що його намагання роздобути інформацію у міністерстві закордонних справ, справелливості і рибної промисловості не увінчалися успіхом, а запити збуто мовчанкою.

Ціла справа мала вийти на яву, коли одна банька "оселедців" з ікрою попала зовсім припадково в руки міліціанта, який сумлінно повідомив про це "власть імущих", що викликало потрясіння у Міністерстві рибної промисловості СССР під кінець 1978 року, у наслідок якого поклікалися голови понад 100 чиновників, в тому числі самого міністра і одного з його заступників. Кілька осіб, твердить Вітні за дисидентськими джерелами, мали покінчити самогубством. Також один неназваний провідний член Комуністичної партії однієї з сателітних країн підтвердив у розмові з Вітні існування серйозного скандалу та широкого розслідування цієї справи відомого під кодом "Океан".

Вітні пригадує, що ще 15-го вересня 1978 року заступника міністра рибного промислу СССР Владіміра Ритова звільнено з праці за "толерування серйозних недомогатів" — а п'ять місяців пізніше у відставку пішов і сам міністр, 75-літній Александр Ішков, не зважаючи на те, що він займав високе становище у Комуністичній партії та був особистим приятелем прем'єра Алексєя Косігіна. Минулого року Ішков уже не фігурував на листі депутатів до Верховної Ради СССР, хоча совєтські довідники ще не викреслили його прізвища.

Про цей черговий скандал не вершинний совєтського правління, — дехто твердить, що це найбільший скандал в історії СССР, — хочать різні чутки в Москві. Закордонні кореспонденти не сподіваються, що про цей скандал заговорить совєтська преса, а про відкриті судові процеси проти конспіраторів — нема й мови. Але голови ще покотяться, а здепоновані у швейцарських банках мільйони ікрових доларів опиняться у московській скарбниці. (з.с.)

ЯК ВІДХОДИВ СЯСЬО ЛЮДКЕВИЧ

Це було 10-го вересня 1979-го року. Прийшов вересень, який не тільки запівався осіню, але й починав її сумом. У Львові, пізнім ранком пробудився зі сну, щоб зустріти новий день, Станіслав Пилипович Людкевич. Певно блищали його очі зусиллям, бо був він на сто першому році життя, і хвилюванням, бо він був у творчому підйомі. Проспівав дружині новостворену мелодію-композицію і вона записала її на магнітофонну стрічку. Це була остання композиція великого мистця і це був останній день його життя. Про те прийшла вістка до нас.

Якщо можна велич і красу мелодії — короткої, бадьорої пісеньки, чи могутньої симфонії або кантати оцінювати об'єктивними критеріями, то можна Станіслава Людкевича, композитора, поставити в перші ряди великих і найбільших. Можна глибоким жалем відчувати його відхід і можна з великою вдячністю дякувати Богові за довге життя цієї людини з неймовірним музичним талантом.

Але в листі про смерть Станіслава — "Сяся" Людкевича була й друга вістка. Тільки вона торкалася іншої закутини його життя: не тієї, що всім відома, що вєлавила його, як музику й композитора, а тієї, що сховалясь у тіні музики, а проте була правдивою, інтимною частинкою його життя, його світоглядом, його українською патріотизму, його людяності. Маловідома, маловидима...

Коли день наближався до вечора, Сяся Людкевич вступив на дорогу у вічність. Ше тіло його було на цьому світі, але ум його, вже замиряний агонією, блував далеко-далеко в часі і просторі. І одне ім'я повторялося на його устах: Владозько. Ім'я, найбільшого йому, майже стількижотньо приязню прив'язаного друга. Може хотів сказати йому, який загинув у сибірській тюрмі, що скоро зустрінуться там, де зустрічаються безсмертні душі. А

може думками помандрував дорогою споминів у давній час, сто років, у минуле, коли вони обидва разом почали життєвий шлях в невеликому місті Ярославлі на західних окраїнах Української Землі. Може переживав у маячєнні блискавич подій, які позначували їх спільне життя, закріплювали їхню приязнь, формували їх світогляд, їхню життєву тугу, їх громадське життя і призначення. Може снував на канві їхньої приязні мережу свого власного життя...

У Ярославі його батько був учителем, а батько Владозько — начальником суду і бурмістром. У місті, що вже багато сторіч тому серед польського моря втратило український характер, де навіть багато українців, деякі цілі села, говорили по-польськи, українська меншина, зокрема її інтелігентська верства, тяготіли до себе, а діти, які вчилися у польських школах, народних, а потім у гімназії, творили гурти, які теж поза школою зустрічалися і вчилися від батьків, які вони українці — тоді ще, "русини" —, що їхня мова інша, що їхня церква інша, що їхня пісня чудова, що їхній Шевченко — великий поет. Училися між собою і від батьків їхньої національної ідентичності.

Може згадував Сяся Людкевич великий дим батьків Владозько при дорозі на Перемисьль і романтичний, буйний сад біля нього на склоні, і велике крилате дерево під яким сходились вечорами хлопці-гімназисти, де Сяся вчив їх пісень і де приготувалися Шевченківські концерти; може пригадував ці концерти, в яких брали участь навіть хлопці поляки і жиди в шаварах і вишиваних сорочках. Сяся-студент-диригент, Владозько-студент-промоуєць.

Може блискавою споминів згадував, як помер батько Владозько, а його матір, спольшена віденка, пригадувала йому, що він "русин", отже повинен говорити по-руськи; може відживав в думках розмови про славне козацтво, про ліберальні ідеї Владозько і його промову по "матурі" в гімназії, яка грозила йому відбранням диплому...

Може пережив Сяся наново часи вже зрілого юнацтва, буйного ідейності і завзяттям, коли зустрілися вони знову у Львові у студентських гуртках, які починали кінити українською активністю. Були знову з Владозьком: він студент філології і музики, а той студент права та ідейний провідник студентства. Може згадував те, що пізніше

згадували інші: як коли були вони завжди разом, як нерозлучні приятелі й активісти — Владозько політик, а Сяся музикант, музиколог, композитор, і в обох такий український зміст. Може пригадає Сяся, що це був Владозько, який намовляв його скомпонувати кантату з Франкових "Каменярів", адже сам писав про те у спомині про перший Франківський Концерт 1898 року. Тоді ще він — Сяся — не почувався на силах — йому ж було всього 19 років, але вже здобувся на композицію до Франкового "Вічного Революціонера".

Може ще прийшов до нього спомин про їхню співпрацю у журналі "Молода Україна", який видавав Владозько, як орган патріотичного студентства. Та, уперше проголошено 1900 року ідею незалежності й соборності України — разом з Міхновським; там уперше помістив Людкевич статтю під характеристичним наголовком "Наші співаки і народна справа" — і висловив таку — на той час відважну — думку: "найбільших артистів ніхто не звільнив від того, щоб вони всі свої сили, все своє мистецтво присвячували своїй нації". І він сам справді життям своїм і творчістю остав вірним цьому кредо. Може воно зродилося у його серці ще тоді, коли 14-річним юнаком у Ярославі скомпонував першу свою пісню, або коли співав українських пісень у гурті хлопців під крилатим деревом у саду у приятеля Владозько...

Скільки це блискавок-моментів могло пройти в передсмертному маячєнні Сяся Людкевича, коли кликав свого приятеля. Може були між ними і такі інтимні, романтичні моменти, коли він, на вечері у Львові показав Владозьку молоді Оларку Шухевичі і порочо сказав: "Оце була б для тебе дружина". А потім підклав він музику під слова Владозьку любовної поезії "Чи ти миши ще?" і присвятив її "Владозьку і його патрі".

Може згадував ті роки, коли жив, як співак-мажор у кімнаті, що була частинкою Владозького помешкання у кам'яниці співачки Соломії Крушельницької у Львові. Може відживав у передсмертному маячєнні так багато-багато хвилин спільно проведених і проговорених і промріяних з Владозьком, а потім з його родиною; адже були це довгі роки і десятиріччя. Може у своїй скромності не згадував про те, як відважно заступався за Владозьку, коли

його арештували і засудили на сибірську тюрму, що була досмертною. Він певно забув про цей його дарунок — маленьку лампочку, яку післяв родині Владозько на заслання у Казахстан. Там вона присвічувала їм довгі, вечори, холодні і самотні, і своїм світлом свідчила про те, що є в світі добра людина, Станіслав Сяся Людкевич.

Чи може бути стількі приязнь, досмертна приязнь і приязнь, що сягає поза смерть одного з приятелів? Певно, що вона може бути і напевно вона була в Станіслава Людкевича. Але певне, що вона може бути тільки в такої людини, якою був він, з таким серцем, як було в нього; і може тоді тільки, коли суттю складовою частинкою її була спільна велика любов, що разом творилася і разом здійснювалася. У них це була любов до їхньої батьківщини. Малохто знав про неї, бо вона не була названою. Але вона була: глибока, творча, досмертна...

А вже після смерті його Владозько в тюрмі, Сяся передав його дітям власноручно написану композицію. На обкладинці його ж рукою було написано: Станіслав Людкевич, "Застольна пісня". Пам'яті Володимир Старосольського.

УРЯД ЗСА, ПІДКРЕСЛЮЮЧИ ВЕЛИКИЙ ВКЛАД старших віком громадян у розвиток країни та їхнє важливе місце у суспільстві, видає поштову марку у їх честь. Як повідомляє Поштова служба ЗСА, з початком наступного року буде розписаний конкурс на рисунок, вислід якого буде проголошений у листопаді 1981 року під час конференції у Білому Домі для представників організацій старших віком громадян. Ця поштова марка мала б вийти в обіг з початком січня 1982.

ВІЛЛІАМ ВЕБСТЕР, ДИРЕКТОР ФЕДЕРАЛЬНОГО Бюро Інвестицій, зізнаючи перед Сенатом, заявив, що в рамках організованої злочинності у ЗСА є заангажованих біля 2,000 осіб-зверників, а їм допомагає біля 20,000 меншого формату злочинців. Хоча організоване злочинство поширене у цілій країні, воно найбільш зосереджене у стейтах східного побережжя ЗСА.

У пошану геніальному композиторові

Нью Йорк (Л. В-а). — Півроку після смерті понадолітнього композитора геніального сина Галицької землі Станіслава Людкевича, у Львові 12-го вересня минулого року, прийшла черга українському Нью Йоркові згадати великого Майстра, окрасу нашої культури, в суботу 3-го травня, о годині 6-й вечора, в залі Юніон 7-ма вул. і Грета свенно великим концертом його ж музики, що його влаштує Український Музичний Інститут і відомий хор „Думка“ під протекторатом Об'єднаних Українсько-Американських Організацій Вісцелу УККА Нью Йорку.

Композитор Станіслав Людкевич

З метою поінформувати про цей великий і репрезентативний концерт, на якому виконуватимуться виключно твори Людкевича серед них і дуже рідко виконувани, а вже шановно деякі такі, що їх ніколи не виконувалося в самому Нью Йорку, до редакції „Свободи“ в четвер, 24-го квітня, завітала ініціатор і промо-тор концерту, нинішня проф. Калина Чічка-Андрієнко, заступниця голови УМІ, п'яністка-педагог, і скрипаль Рафаїл Венке, однин з виконавців концерту.

У довшій розмові з редакторами цієї організації концерту Станіслава Людкевича розповіли про унікальну програму цього вечора, що, мабуть, зможе шпигувати після суботи першеступеню цього краси, цінності її рівня, а головне вони говорили про самого Великого Композитора, що його ми ще не до кінця збагнули її оцінки, але який напевно по праву вже тепер стає посмертно на одні з наших місць серед наших найвищих композиторів і музичних теоретиків.

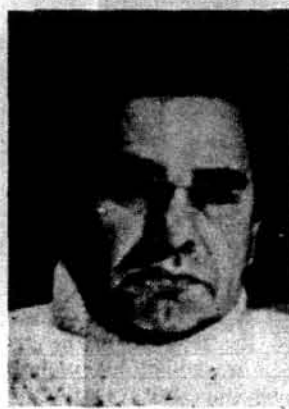
В день похорону цього великого сина українського народу за труною Майстра пішов увесь пошановний, але несконченний Львів, відправляючи Людкевича на вічний спочинок на Личаківському цвинтарі, недалеко Івана Франка, до вірних якого, як і Шевченка, написав Людкевич багато композицій, рівних текстам і Франка і Шевченка. Львів шарував тоді своєю найславнішою громадянською 300-літній вік, а тепер український Нью Йорк чекає принесення хоч своїх гронах серця, щоб пошанувати Композитора, а головне, щоб почути його нахвильні, емоційного значення для української музичної культури твори, яких і смертю не може відсутності в бабутья, а навпаки пошаною з відстані часу ми всі побачимо, ким був Людкевич для України і нас усіх.

Із Словом про Людкевича виступить п'яністка проф. Дарія Каранович-Гордінська, яка розповість про Майстра: композитора, музиколога, дослідника, організатора музичного шкільництва в Галичині, диригента і науковця взагалі, а понад усім — великого українського патріота, справжнього окраси нашого народу: „Сто літ — сто свіч горять на свічнику. Лиш геній міг зі свічі запалити...“ Проф. Дарія Каранович у програмі Концерту також гратиме його Елегію — рідкісний цикл варіацій для фортепіано на тему пісні „Там, де Чорногора“. Твори це унікально річ композитор, перебуваючи в московському полоні в 1915 році, і в ній зібрано ним все, що лунає тугою за рідною країною, за Карпатами, за незабутньою вітчизною. Сама п'яністка настільки відома українській громадці, що про неї можна писати вже монографію, а не тільки газетну статтю.

Не менше улюблена і знайома ньюйоркській публіці й солістка Марта Кокольська-Мосійчук, що з її недавніх виступів як солістки Мисської опери в Нью Йорку і з численних українських імпрес. Марта Кокольська при аккомпаньменті проф. Калини Чічки-Андрієнко виконає три оригінальні своїм змістом і побудовою композиції Людкевича: „Черемоше, брате мій“, „Гайну“ і „Сні, дитинко моя“. Людкевич любив молодість і з молоді працював кілька десятиріч, даючи українському народові кілька закоханих у музику

Появилася збірка поезій Миколи Руденка „За ґратами“

Мюнхен, Німеччина. (Н. І.). — Тут у видавничстві „Сучасність“, щойно появилася 222-сторінкова збірка поезії Миколи Руденка „За ґратами“, з передмовою Надії Світличної і з обкладинкою Тита Геврика. Ціна 9 дол. Поезії, які увійшли до цієї збірки, написані поетом у 1977-79 роках. Вони прийшли на Захід шляхом самвидаву.

Микола Руденко

та, прозаїка, літературознавця й філософа.

Увесь великий і цінний літературний доробок Руденка сконфіскований і вилучений з бібліотек Советського Союзу, і тільки українці у вільному світі мають змогу читати ці глибокі вірші поета.

Книжку можна набути в українських книгарнях або в адміністратора В-ва „Сучасність“ Нині Ільницької, 254 Вест 31 вул., Нью Йорк, Н.Й., 10001.

Помер Альфред Гічкок, відомий кінорежисер

Лос Анджелес, Каліф. — У вівторок, 29-го квітня, тут помер світової слави кінорежисер Альфред Гічкок, який на протязі минулих 50-ох років вставив постановкою і режисурою кількох десятків фільмів з кримінальною тематикою. Гічкок, якому було 80 років, хворів на недугу серця і артрит.

Альфред Гічкок

Уродженець Англії, Гічкок почав свою режисерську кар'єру в Лондоні, відтак переїхав до Німеччини, а звідти до ЗСА. Його перший фільм у Голлівуді „Робекка“ здобув нагороду „Оскар“ в 1938 році, як найкращий фільм року. Такі відомі артисти і артистки як Джеймс Стюарт, Кері Грент та Грейс Келлі і Доріс Дей здобули різні нагороди у фільмах постановки і режисури Гічкока. У січні цього року королева Єлисавета II

відзначила його почесним титулом „сер“, надавши йому орден „командира лицарів Британської Імперії“.

Студенти в Україні все ще не мають „твердих атеїстичних переконань“

Рівно. — В. Лутаєв, секретар парткому Українського інституту інженерів водного господарства, у київській газеті „Радянська Україна“, в статті п.з. „Студентам атеїстичні переконання“ підкреслює, що для інтелектуального росту студентів, щоб вони змогли вповні — „по-ленінськи“ працювати, їм треба „формувати марксистсько-ленінського світогляду, міцні, ідеологічні основи“, а зокрема їм конкретно висувають в собі — „науково-матеріалістичні знання, мати тверді атеїстичні переконання“.

В. Лутаєв окрему увагу „присвячує“ питанню поширення атеїстичних пере-

конань серед студентської молоді в університетах західних областей України. Він старастя пояснити це тим, що ці обшари — „були центром реакційної, антинародної діяльності уніятської і української автокефальної церков, які підтримували тісні зв'язки з українськими буржуазними націоналістами, а в роки Великої Вітчизняної Війни з німецькими фашистами. Засилля релігійних об'єднань у минулому негативно впливало на формування світогляду, підтримувало релігійні і націоналістичні забобони в свідомості певної частини населення. Окремі прояви трапляються ще й тепер“.

Ділимося сумною вісткою, що 12-го квітня 1980 р., в Монреалі, Канада, відійшов від нас

наш Найдорожчий МУЖ, ТАТО І БРАТ

бл. п. інженер МИКОЛА СОЛОДУХА

народжений 18-го грудня 1893 р. в Вербці, Угнівщина.

В глибокому смутку: дружина — МАРІЯ дочка — ЗОЯ син — МИРОН сестра — ПАРАСКЕВІЯ з родиною (Торонто)

У Сороковий день відходу у вічність нашої Найдорожчої і Незабутньої МАМИ, БАБУНІ І ПРАБАБУНІ

бл. п. ЯРОСЛАВИ РУБЧАК-БАРНИЧ

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ ЛІТУРГІЇ з ПАНАХИДАМИ дня 8-го травня 1980 року

в Клівеленді, Огайо — в церкві св. Петра і Павла; в церкві св. Андрея; в церкві св. Покрови; в Ньюарку, Нью Джерзі — в церкві св. Івана Хрестителя.

Про молитви за Покійну у цей день просять:

доньки — ЛІДІЯ ГЛАДКА з родиною ІРЕНА ДУБАС з родиною

В ПЕРШУ БОЛОЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

нашого Найдорожчого МУЖА І БАТЬКА

бл. п. мгра ДЕНИСА НЕСТОРОВИЧА

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

у вівторок, 13 травня 1980 р., о год. 9-й рано в українській католицькій церкві св. Свящ. Йосафата у Warren, Mich. 48091

Про молитви за спокій душі Покійного просять — ДРУЖИНА, ДІТИ І РОДИНА

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що волею Всевисшнього, по довгій і тяжкій недугі, упокоївся в Бозі, 24-го квітня 1980 року, наш Найдорожчий МУЖ І ТАТО

бл. п.

ДМИТРО БИЦОК

народжений 1892 р., в селі Купринці, пов. Тернопіль.

ПОХОРОН відбудеться 26-го квітня 1980 року з церкви Чесного Хреста з Асторії, Н. Й., на цвинтар св. Андрія, Бавнд Брук, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — ЕВДОКІЯ дочка — ОЛЬГА ГАЛЬМА з чоловіком ВОЛОДИМИРОМ

Із щирим жалем повідомляємо Високоповажаних Панів Професорів та колишніх Учніх Зальцбургської Гімназії, що дня 20-го квітня 1980 року у Філадельфії, Па., відійшла у Вічність, у автомобільному випадку, на провесні свого життя,

бл. п.

ЛІДІЯ ОНУФЕРКО

одинок дочка нашої товаришки ЯРОСЛАВИ БАРАБАХ-ОНУФЕРКО.

Цєю дорогою прийми, Дорога Славо, від нас глибокі співчуття в Твоєму безмежному горю.

КОМІТЕТ ЗАЛЬЦБУРГСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ

Ділимося сумною вісткою, що 28-го квітня 1980 року, після короткої недуги, на 87-му році життя, відійшов у Вічність, наш Найдорожчий МУЖ, ТАТО, ДІДУНЬО І БРАТ

бл. п. о. крилошанин

МИКОЛА СТАРУХ

парох Minn. Вудбайн, Вайлвуд 1952-1978 рр.

У глибокому смутку:

дружина — СОФІЯ донька — ОКСАНА МАРКІВ з дітьми ТЕРЕСОЮ І АННОЮ сини:

ЛЮБІМІ з дружиною ВІРОЮ ТЕОФІЛ з дружиною АРИСТИДОЮ І дітьми ТАСЕЮ І АДОМ

брат — БОГДАН з дружиною ОЛЕНОЮ І дітьми та внуками сестра — ОЛЬГА та ближча і дальша Родина в Америці, Канаді й Україні

П'ятниця, 2-го травня 1980 р., о год. 5-й по пол. ПЕРЕНЕСЕННЯ ТІЛА до української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Ньюарку, 719 Sanford Avenue, Newark, N.J. 7:30 веч. — ЄРЕЙСЬКИЙ ПАРАСТАС. Субота, 3-го травня 1980 р., о год. 9:30 ранку — ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в церкві св. Івана Хрестителя в Ньюарку, Н. Дж. Після похоронних відправ відправлення Тіла на цвинтар на Факс Чейс у Філадельфії, Па. Год. 2-га по пол. — ЗАПЕЧАТАННЯ ГРОБУ.

Родина просить, замість квітів складати пожертви на виховання будучих священиків.

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що в понеділок, 28-го квітня 1980 р., відійшла у Вічність на 87-му році життя, наша Найдорожча МАМА, БАБУНІ І ПРАБАБУНІ

бл. п.

ОКСАНА з СИРОТИНСЬКИХ АРТИМИШИН

вдова по бл. п. о. ОЛЕКСІ, кол. парохів Батятич в Україні.

ПАРАСТАС — в четвер, 1-го травня 1980 р., о год. 8-й веч. в похоронному заведенні Насевичів при 109 E. Tabor Rd., Philadelphia, Pa. ПОХОРОН в п'ятницю, 2-го травня 1980 р., о год. 9-й ранку з того ж похоронного заведення до церкви св. Архистратига Михаїла при 1013 Fox Chase Rd. у Jenkintown, Pa., а після на український цвинтар у Факс Чейс.

Горем прибиті:

ЮРІЙ — син з дружиною ЛЮБЮ ОЛЕКСАНДРА ЧУБАТА — дочка ДАРІЯ ЧЕРНИК — дочка БОГДАН — син з дружиною ТЕОФІЛЕЮ

внуки і правнуки: ХРИСТИНА РАЙТАРІВСЬКА з чоловіком ОЛЕГОМ І дітьми ЛІДОЮ, МАРІЄЮ І ЛЕСКОМ

ОКСАНА ФАІОН з чоловіком ЄВГЕНОМ І дітьми ЮРІЄМ, ЗЕНКОМ І ТАНЕО

ОЛЕКСАНДРА ШТРОМ з чоловіком ІВАНОМ МАКСИМ ЧЕРНИК з дружиною ПЕТРУСЕЮ І дітьми МАРКІЯНОМ, СЛАВКОМ І АНДРІЄМ

ОЛЕКСАНДЕР ЧЕРНИК з дружиною ЗЕНЕЮ І дітьми ОЛЕГОМ, ІГОРЕМ І МАРТІНЕО

ХРИСТІ ЧЕРНИК ТЕТЯНА ДАНІЛІВ з чоловіком ЮРІЄМ І дітьми НАДІЯКОЮ І РОМЧОКОМ

ВОЛОДИМИР АРТИМИШИН з дружиною ЛІДОЮ РОМАН АРТИМИШИН та ближча і дальша Родина в Україні, ЗСА І Канаді

Літні курси українознавства в Колегії Св. Андрія

Цього літа, від 7-го липня до 8-го серпня, в Колегії Св. Андрія в Вінніпегу відбудуться курси українознавства для молоді віком від 13-ти до 18-ти років.

Програма курсів: від понеділка до п'ятниці перед полуднем (год. 9-12) викладачів мають акредитовані Міністерством освіти курси української мови 9, 10, 11 і 12 клас середньої школи („тай скул“). Після обіду, від год. 1:30 до 3:30 — викладачі та дискусії на різні теми української культури, історії України і українців у Канаді, релігії і т.п. Вечорами, від години 7:00 до 10:00 — практичні заняття („воркшоп“) з української культури, як народні пісні, танці, писання писанок, вишивання, ткацтво, розпис тощо. Спортивні і розважальні програми будуть від 3:30 до 4:30 по полудні. У суботу й неділю студенти відвідуватимуть українські установи, церкви, музеї, оселі, а ввечері будуть культурні розваги, висвітлювання фільмів і т.п.

Між буде починатися і закінчуватися молитвою в каплиці Колегії, а в неділю служитиметься Св. Літургія.

При кожній нагоді інструктори і працівники Колегії допомогатимуть курсантам покращувати їхні знання розмовної української мови.

За докладнішими інформаціями просимо звертатися до Колегії Св. Андрія в Вінніпегу. (St. Andrew's College, University of Manitoba, 475 Dysart Road, Winnipeg, Man. R3T 2M7).

АЯТОЛЛА ХОМЕЙНІ

(Закінчення зі ст. 2-ої)

завжди це не була воля Божої, а допуст.

Магометанство, не знаючи та не відчуваючи поділу між Божим і кесаревим, до ідей теократії наставлене байдуже; якщо прикладати цей термін, то значить він цілком щось іншого а саме: вимогу влаштувати ціле життя згідно з Божим приписами викладеними в Корані і переданими традицією. Те ж, що ми називаємо теократією вірніше було б величати клерикалізмом. Єдина справжня теократія це в ідеї, в теорії, у принципі — Церква Христова. Вся ж спроба політичного розуміння теократії — наглядна неправда, „ерзац“.

Масова психоза — головний і найбільший козир усяких політиків, вождів та „пророків“ та й інших

нам, українцям, на спинах і серцях яких ось уже понад пів століття насильно прищеплюють відпадки західної цивілізації у виді збанкрутованих, порочних комуністичних ідей та неформальної, перекривленої індустріалізації.

Принципові ідеї Хомейні мали зрозуміння і підтримку у світі. Та ще й досі світ старається виявити добре наставлення. Але, треба й міру знати. Можна б і без істерії, шантажу та „білої гарячки“.

Але це вже мають прикмета така всіх отих пророків, спасителів, батьків народу: не будуть перетягати народ може не зауважити і не піти за ними. А перетягаючи, легко втратити відчуття міри навіть при добрій волі. Тимто й стається, що всяку дрібну рачку, яку, звичайно, мають на початку, доводять до абсурду або й грубої злочинності. Про злочинність всяких спасителів і батьків народів загально добре відомо, а ось про абсурдність від пророків порівняльно мало згадується. А від цього все воно властиво й починається; злочинність це тільки автоматичні висліди ідейного абсурду.

Одного збунтувати такі не можуть: навіть люди свої сумбурні мислі так часто намагаються видавати за Божу волю, а ще частіше

ДОПОВІДЬ ДАМ'ЯНА ЛІЩИНСЬКОГО У ЛМКЛЮБІ

Нью Йорк, Н. Й. — Із Літературно-Мистецького Клубу інформують, що у п'ятницю, 2-го травня ц.р., о год. 7:30 вечора, тут у приміщеннях цього Клубу, при 136 Друга есенно, п. Дам'ян Ліщинський виступить з репортажем, ілюстрований прозірками, на тему „Подорож по Мексиці“. У розповіді буде мова про мав, тольтеків і мексиканських гуцулів.

нею прикривати? Оце недавно вийшла книжка статтей і висловлювань Хомейні (щось на зразок Червоної Книжечки Мао) і якось так совісно стало за духовний рівень людей. Там таких „мудрецьких“, хоч греблю гати, а правил, а приписів для життя! До такого вже, що нікуди: навіть,

вибачайте, сидати за потребою належати лицем до Мексики! Ажке. Щоб по правді...

Що все в житті повинно орієнтуватися на Божу волю це суцільна правда, але, дозвольте, при чому ж тут всякі абсурдні правила і фантастично глупі приписи?

Не Богу вгодне таке діло, а звичайна, підкреслюю, богозневага.

В РАЗІ НЕСПОДІВАНОЇ ХВОРОБИ ЧИ нещасливого випадку, хтось мусить переслати на себе обов'язки і послати до лікаря чи дати першу допомогу. Першим правилом, згідно з новою брошурою про першу допомогу, виданою шойно Департаментом праці, є: не рухати потерпілого з місця поки не знати напевно, що це за пошкодження, і не уділяти першої допомоги, хібащо особа буде в далішній небезпеці на місці випадку. Дуже допоміжну брошуру „First Aid“ можна замовити, виставляючи 1.70 дол. до: Consumer Information Center, Dept. 130H, Pueblo, Colo.81009.

ВИПУСКНИКИ СЕРЕДНІХ ШІЛ ЯКРАЗ ТЕПЕР мали вже дістати відповіді від коледжів їхнього вибору про прийняття або не прийняття на осінній семестр на студії. Ті з абитурантів, яких не прийнято у вищу школу, до яких вони подавалися, не повинні розпачувати, бо цього навчального року (1980/1981) буде достатньо місць до вищих шкіл для всіх бажаючих студіювати. І якщо першорядні школи виповнені, то в більшості інших коледжів і університетів в Америці, яких налічується аж 3,000, є місця для нових абитурантів.

Купіть тепер, щоб мати на увесь час!

ОСТАННІЙ ВИПРОДАЖ!

Щоб було ясно: ДАЄМО ВСІ НАЗВИ — КНИЖКИ, ЯКІ ЩЕ Є ПО ЦІНІ \$1.00 кожна! Щоб їх не переносити!

Того роду випродаж важний лиш від 1-го травня, до 21-го червня 1980 Божого року!

Конечно додавайте на поштову пересилку, бо пошта від 1-го фунта бере 59¢.

1. АБЕТКА для всіх дітей, за	\$ 1.00	127. — "— ДРУГА ЧИТАНКА, до 211	1.00
2. АПОСТОЛИ І ЄВАНГЕЛІЇ, з додатком	1.00	128. Опесь, О.: ДВА ХЛОПЧИКИ, нове	1.00
3. — ІШЛИ ДІДИ НА МУКИ, з дод.	1.00	129. Опільський: ВОВКУЛАКА, оповід.	1.00
4. — ПІД ОДНУ БУЛАВУ, з дод.	1.00	130. Орлівський: БАГРЯНИЙ ХРЕСТ!	1.00
5. Белеген: ЧИ МЕРТВІ ЖИВУТЬ?	1.00	131. Орловський: ДАВНІ ЛЮДИ І ЗВІРІ	1.00
6. Андрієв: З МИНУЛОГО, оба томи	1.00	132. — "— ОГОНЬ, УМЕР	1.00
7. — БОГУН ПІД БЕРЕТЕЧКОМ, кол.	1.00	133. Орліана, Г.: ХРИСТОВА ЯЛИНКА	1.00
8. Бородин: В ЧОТИРОКУТ, СМЕРТІ	1.00	134. — ПЕРША КРИВДА, ШЕВЧЕНКА, ідія	1.00
9. Бусен: БОРЦІ ЗА ВОЛЮ, з дод.	1.00	135. — ТРАСІВ ДЕНЬ, з нотами, ідія	1.00
10. Бочков: НАУКА ПРО НАЦІЮ, з дод.	1.00	136. Охримович: РОЗВИТОК ПОЛІТИКИ	1.00
11. — АРИТМЕТІКА, дітям, з дод.	1.00	137. Роздольський: ТЕОРІЯ ДРАМ. ПОЕЗІЇ	1.00
12. Бугера: УКР. ВЕСІЛЛЯ НА ЛЕМКАХ	1.00	137а. Руданський: СПІВМОВКИ	1.00
13. Вайн: РОЗДАНА ТАЙНА, з дод.	1.00	138. Пачовський: СРІБНА ЗЕМЛЯ, з малюю	1.00
14. Вахнянин: ЗБІРНИК НА ШЕВЧЕНКОВІ РО-	1.00	139. Попович, О.: СПЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ	1.00
15. — КОВИНИ	1.00	140. Петришин: ЛОГІКА, усім потрібне	1.00
16. Вец: ПРИЧИНИ НЕПЛОДНОСТІ, з дод.	1.00	141. Поліщук: КИЇВСЬКІ ЛЕГЕНДИ	1.00
17. Винниченко: ВІДРОДЖЕННЯ НАЦІЇ, т. 3.	1.00	142. — "— ГАЛИЦЬКІ ЛЕГЕНДИ	1.00
18. Вишня: ВИШНІВІ УСМІШКИ КРИМСЬКІ	1.00	142а. ПОРТРЕТ КОНОВАЛЬЦЯ, кол.	1.00
19. Бульвер: НЕСАМОВИТИЙ ДІМ	1.00	142б. ПОРТРЕТ ШЕВЧЕНКА	1.00
20. Вільшенко: МАНДРИ ПО ЛЬВОВІ	1.00	144. Степовий: РІЗДВЯНІ ЗВІЧАЇ	1.00
21. — ПРИГОДИ ЧВАНКІВСЬКОГО, з дод.	1.00	145. Сидор-Чартор: ДІТЯ І ШКОЛА, з дод.	1.00
22. Возняк: ПОЧАТКИ ТЕАТРУ-КОМЕДІЇ	1.00	146. — "— МАНДРИ ЖИТТЯ — АВТОБІОГР., 3 томи	1.00
23. Вовчок: КОЗАЧКА ІН. ДОДАТ.	1.00	147. — "— ВІД СЯНУ ПО КРИМ, з малюм	1.00
24. Дефр: РОБІНСОН КРУЗО	1.00	148. — "— МІЖ МОЛОТОМ І КОВАДЛОМ	1.00
25. Бокенський: ТАЙНА ПОСОЛЬСТВА	1.00	149. — "— НА ЗЕЛЕНІ ЛЕМКІВШИНІ	1.00
26. — ВОРОЖБИТ ДЛЯ КОЖНОГО, з дод.	1.00	150. — "— УКРАЇНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ	1.00
27. Гановер: ВЕЛИКА КАБАБАНА, УСІМ!	1.00	151. — "— ПРОЩА ДО СВЯТИХ МІСЦЬ	1.00
28. Гартман: ЯК ЛІКУВАТИСЯ?, з дод.	1.00	152. — "— ФАТІМА-ЛЮРД-РИМ-ЄРУСАЛИМ	1.00
29. Герасимович: ГОЛОД НА УКРАЇНІ	1.00	153. — "— СПІРИТИЗМ І ЛЮДИНА У СВ. ПИСЬМІ	1.00
30. Гнатюк: ЯК ПОСТАВ СВІТ? Легенди	1.00	154. — "— ЯК ПІЗНАТИ СВОЇХ ДІТЕЙ?	1.00
31. Гжицький: ЧОРНЕ ОЗЕРО, два томи	2.00	155. — "— ЯК РОЗВИНУТИ МОВУ У ДІТЕЙ?	1.00
32. Горніс: У ВОРОЖОМУ ТАБОРІ	1.00	156. — "— ВИМОГИ РОДИНИ (НАЙНОВІШЕ ВИД.)	1.00
33. — "— ОТАМАН ХМАРА, в ГПУ	1.00	157. — "— РІЗДВЯНІ ЗВІЧАЇ, комплет	1.00
34. Григорів: ПІДРУЧНИК НАР. ТАНЦІВ	1.00	158. — "— Богданна: ВЕЛИКОДНІ ЗВІЧАЇ	1.00
35. Глібів: КАЗКИ І ЗАГАДКИ, ін.	1.00	160. — "— BEGINNING IN UKRAINIAN	1.00
36. Гайдай: ОЙ, ДІВ ЛАДО, Веснянки	1.00	162. — "— PRACTICAL UKRAINIAN	1.00
37. — ГАЙДКИ ЗА ВЕСНЯНКИ НА ГАРМОНІЮ	1.00	162а. Shevchenko: KOZVAR OF UKRAINE	1.00
38. Гнатюшин: РІДНА ПІСНЯ, на всі іст.	1.00	163. Січинський: КОЛІДІ НА ФОРТЕПІАН	1.00
39. Залеський: ТЕОРІЯ МУЗИКИ	1.00	164. Сінявський: ПОРАДНИК УКР. МОВИ	1.00
40. Гринченко: СОНЯШНИЙ ПРОМІНЬ	1.00	165. Стеценко: ПЕРШІ МЕЛОДІЇ, СКРИПКИ	1.00
41. — "— ХАТА, з додатками	1.00	167. — "— СТРАШНИЙ МОНАХ РАСПУТІН	1.00
42. — "— БЕЗ ХЛІБА з додатками	1.00	168. СКОРЕНА МАТИ, ЖИТТЯ ПРЕЧ. Д. МАРІЇ	1.00
43. ОЛЕСЯ, ін., з додатками	1.00	169. Старосільський: ТЕОРІЯ НАЦІЇ	1.00
44. — "— КСЕНЯ, з додатками	1.00	170. Степанівна: СУЧАСНИЙ ЛЬВІВ, з мал.	1.00
45. — "— ГЕРБ УКРАЇНИ І КОЛЬОРА	1.00	171. Стороженко: МАТУСИНЕ БЛАГОСЛОВЕННЯ	1.00
46. Гулало: ТРИОМФ ПРОКУРАТОРА ДАЛЬСЬКОГО	1.00	173. С. Н.: ПРАВДИВІ ВОРОЖБИ	1.00
47. Гольд: ЛИСТИ ЖИДА В УКРАЇНУ	1.00	174. — "— СПІВМОВКИ, ілюстроване	1.00
48. Граф, Ч.: ДЕННИК СВІТ. ВІЙНИ, з дод.	1.00	175. — "— СУРМА-УВО, всі три ЧИСЛА	1.00
49. Даушкова: ПОДОРОЖ СИБІР, з дод.	1.00	176. — "— НАЙБІЛЬШИЙ СОННИК, ПОВНИЙ	3.00
50. Д-р Кос: ПРО ПОЛІОВІ СПРАВИ	1.00	178. Таборенко: ПАНЦІРНИЙ ПОІЗД, з дод.	1.00
51. ЕКО: МАЛІ МАЛЯРІ, для всіх дітей	1.00	181. Томашівський: ПІД КОЛЕСАМИ ІСТОРІЇ	1.00
52. Емеш: КОБЗА ТА КОБЗАРИ, ілюстр.	1.00	182. Тютюнник: ЗИМОВИЙ ПОХІД	1.00
53. Дворинин: НАУКА СЕКАНТІВІЩОСІ!	1.00	184. Українка: ЛІСОВА ПІСНЯ	1.00
54. — "— ЖИТТЯ І ТВОРЧИСТЬ ШЕВЧЕНКА, ін.	1.00	185. — "— БОЯРИНА, повне видання	1.00
55. Заклинська: ПОРАДНИК КРАСИ, ін.	1.00	186. — "— ЛІЛЕЯ, ілюстроване, дітям	1.00
56. Загуб: ПРИГОДИ БАРОНА, ін.	1.00	187. — "— УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙ. КУХАРКА	1.00
57. Запорожець: ЖИДИ І СВІТ, знати!	1.00	188. — "— ФІЛРТ, дамоване, з дод.	1.00
58. — "— ЧОМУ ГІТЛЕР ПРОГРАВ ВІЙНУ?	1.00	189. — "— ТРИЗУБ, сіньо-жовтий	1.00
59. — "— ЖЕРТВИ БОЛЬШЕВ. ТЕРОРУ	1.00	190. Федькович: ЛЮБА-ЗГУБА ІН. ОП.	1.00
60. — "— ЗАКРІПАЧЕННЯ ГОЛОД 1929-1933	1.00	191. Франко: МОЙСЕЙ, ілюстр. видання	1.00
61. — "— ВІДВАЖНІ СИНИ УКРАЇНИ, з дод.	1.00	192. — "— ЛИСИКИТА, ілюстроване	1.00
62. — "— ІСТОРІЯ КОЗАЧЧИНИ, для молоді	1.00	193. — "— КОВАЛЬ БАССІМ, ілюстр.	1.00
63. — "— ІСТОРІЯ ГАЛ.-ВОЛИН. ДЕРЖАВИ	1.00	194. Чайковський: З ЛАСКИ РОДИНИ	1.00
64. Захидний: ПРОМОВИ, з додатками	1.00	195. — "— ПОБРАТИМИ, вел. пов.	1.00
65. Княжбид: ГАЙКИ — ВЕСНЯНКИ, ЗБІРНИК	1.00	196. — "— ПЕРЕД ЗРИВОМ, іст. пов.	1.00
66. Крук, М.: ДУРНІ ДІТИ, повість	1.00	198. — "— ЗА НАЖИВОЮ, повість	1.00
67. — "— СЛАВНІ ПОБРАТИМИ, з дод.	1.00	199. — "— МАЛОПІЛІТНІ, повість	1.00
68. — "— ГОРДІНКО, ОСТАННІЙ ПІЦАР	1.00	200. — "— ЧЕРВОНЕ ПЯТНО — КОЗ. ПОМСТА	1.00
69. — "— ЗАПОРОЗЬКА СЛАВА, істор.	1.00	200а. Черник: НА СХОДІ — МІ!	1.00
70. Кудрик: „ВПЕРЕДІ“, Збірник пісень	1.00	201. Ценевич: ЗЛОЩАСЛИВИЙ САМОЦВІТ	1.00
71. Герпінг: З КИМ ЖЕНИТИСЯ? з дод.	1.00	202. Шербаківський: ФОРМАЦІЯ НАЦІЇ	1.00
72. — "— ІСУС НА ОЛИВНІЙ ГОРІ, кол., образ	1.00	203. Шевченко: МАЛИЙ КОБЗАР, дітям	1.00
73. — "— СВАТАННЯ НА ГОНЧАРІВЦІ	1.00	205. Шкрямеля: ОГНІ З ПОЛОНІН ГУЦ	1.00
74. Русова: НАШІ ВИЗНАЧНІ ЖІНКИ	1.00	206. — "— ЧЕТА КРИЛАТИХ, повість	1.00
75. Кервуд: З ТАВРОМ УБІЙНИКА, іст.	1.00	206а. — "— ПОІЗД МЕРЦІВ	1.00
76. Кулш: ЧОРНА РАДА, повне видання	1.00	207. Липа, Юрій: ПРИЗНАЧЕННЯ УКРАЇНИ	1.00
77. Квітка, О.: МАРУСЯ, нова повість	1.00	208. — "— РОЗПОДІЛ РОСІЇ, з малюм	1.00
78. — "— ПЕРЕКОТИПОЛЕ, нове видання	1.00	209а. — "— ЯК СТАТИ ГРОМАДИНИНОМ ЗДА?	1.00
79. Ковалик, О.: МАСОНЕРІЯ, важне!	1.00	210. Яворівський: ГЕНОВЕФА, г. п.	1.00
80. Котляревський: ЕНЕІДА, нове!	1.00	211. — "— ЯГЛІКИ НА ГАРМОНІЮ, з дод.	1.00
81. Крезуб: ПОЛЬСЬКО-УКРАЇН. ВІЙНА	1.00	212. — "— РІДНА МАТИ МОЯ — РУШНИЧОК, з дод.	1.00
82. Курдидик: МАЛІ БОРЦІ, нове!	1.00	213. Кошобинський: ТІНІ ЗАБУТИХ ПРЕДКІВ	1.00
83. — "— КОЛЯДНИК — КАНТИЧКА	1.00	214. — "— НА ВІЧНУ ГАНЬБУ ПОЛЬШІ — ПАЦИФІКАЦІЯ	2.00
84. — "— КОМПЛЕТ ШКОЛА НА СКРИПКУ	1.00	215. — "— УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ КАЗКИ. ВЕЛИКА ЗБІР-	2.00
85. Левицький, Кость: ВЕЛИКИЙ ЗРИВ 18 Р.	1.00	216. — "— ЯК ЛЮБИЛИСЬ БЕЗ ЛІКІВ?	1.00
86. — "— Іван: НАУКА ГАРМОНІЇ	1.00	217. THE TRUTH ABOUT POLAND	1.00
87. — "— ІСТОРІЯ МУЗИКИ, з дод.	1.00	30 ЗИШТИКІВ РІЗНИХ НОТ за	7.00
88. — "— ТЕОРІЯ МУЗИКИ, з дод.	1.00	100 РІЗНИХ КАРТОК за	7.00
89. Лепкий: НЕЗАБУТНІ, нове!	1.00	400 КАЗОК, ОПОВІДАНЬ, ПОВІСТЕЙ, за	7.00
90. Ломачинський: ВЕРХОВИНО, СВІТКУ НАШІ	1.00		
91. Лисенко: МУЗИКА ДО КОБЗАРА	1.00		
92. Маковей: ЯРОШЕНКО, вел. повість!	1.00		
93. — "—	1.00		
94. — "—	1.00		
95. — "—	1.00		
96. — "—	1.00		
97. — "—	1.00		
98. — "—	1.00		
99. — "—	1.00		
100. — "—	1.00		
101. — "—	1.00		
102. — "—	1.00		
103. — "—	1.00		
104. — "—	1.00		
105. — "—	1.00		
106. — "—	1.00		
107. — "—	1.00		
108. — "—	1.00		
109. — "—	1.00		
110. — "—	1.00		
111. — "—	1.00		
112. — "—	1.00		
113. — "—	1.00		
114. — "—	1.00		
115. — "—	1.00		
116. — "—	1.00		
117. — "—	1.00		
118. — "—	1.00		
119. — "—	1.00		
120. — "—	1.00		
121. — "—	1.00		
122. — "—	1.00		
123. — "—	1.00		
124. — "—	1.00		
125. — "—	1.00		
126. — "—	1.00		
127. — "—	1.00		
128. — "—	1.00		
129. — "—	1.00		
130. — "—	1.00		
131. — "—	1.00		
132. — "—	1.00		
133. — "—	1.00		
134. — "—	1.00		
135. — "—	1.00		
136. — "—	1.00		
137. — "—	1.00		
138. — "—	1.00		
139. — "—	1.00		
140. — "—	1.00		
141. — "—	1.00		
142. — "—	1.00		
143. — "—	1.00		
144. — "—	1.00		
145. — "—	1.00		
146. — "—	1.00		
147. — "—	1.00		
148. — "—	1.00		
149. — "—	1.00		
150. — "—	1.00		
151. — "—	1.00		
152. — "—	1.00		
153. — "—	1.00		
154. — "—	1.00		
155. — "—	1.00		
156. — "—	1.00		
157. — "—	1.00		
158. — "—	1.00		
159. — "—	1.00		
160. — "—	1.00		
161. — "—	1.00		
162. — "—	1.00		
163. — "—	1.00		
164. — "—	1.00		
165. — "—	1.00		
166. — "—	1.00		
167. — "—	1.00		
168. — "—	1.00		
169. — "—	1.00		
170. — "—	1.00		
171. — "—	1.00		
172. — "—	1.00		
173. — "—	1.00		
174. — "—	1.00		
175. — "—	1.00		
176. — "—	1.00		
177. — "—	1.00		
178. — "—	1.00		
179. — "—	1.00		
180. — "—	1.00		
181. — "—	1.00		
182. — "—	1.00		
183. — "—	1.00		
184. — "—	1.00		
185. — "—	1.00		
186. — "—	1.00		
187. — "—	1.00		
188. — "—	1.00		
189. — "—	1.00		
190. — "—	1.00		
191. — "—	1.00		
192. — "—	1.00		
193. — "—	1.00		
194. — "—	1.00		
195. — "—	1.00		
196. — "—	1.00		
197. — "—	1.00		
198. — "—	1.00		
199. — "—	1.00		
200. — "—	1.00		
201. — "—	1.00		
202. — "—	1.00		
203. — "—	1.00		
204. — "—	1.00		
205. — "—	1.00		
206. — "—	1.00		
207. — "—	1.00		
208. — "—	1.00		
209. — "—	1.00		
210. — "—	1.00		
211. — "—	1.00		
212. — "—	1.00		
213. — "—	1.00		
214. — "—	1.00		
215. — "—	1.00		
216. — "—	1.00		
217. — "—	1.00		
218. — "—	1.00		
219. — "—	1.00		
220. — "—	1.00		
221. — "—	1.00		
222. — "—	1.00		
223. — "—	1.00		
224. — "—	1.00		
225. — "—	1.00		
226. — "—	1.00		
227. — "—	1.00		
228. — "—	1.00		
229. — "—	1.00		
230. — "—	1.00		
231. — "—	1.00		
232. — "—	1.00		
233. — "—	1.00		
234. — "—	1.00		
235. — "—	1.00		
236. — "—	1.00		
237. — "—	1.00		
238. — "—	1.00		
239. — "—	1.00		
240. — "—	1.00		
241. — "—	1.00		
242. — "—	1.00		
243. — "—	1.00		
244. — "—	1.00		
245. — "—	1.00		
246. — "—	1.00		
247. — "—	1.00		
248. — "—	1.00		
249. — "—	1.00		
250. — "—	1.00		
251. — "—	1.00		
252. — "—	1.00		
253. — "—	1.00		
254. — "—	1.00		
255. — "—	1.00		
256. — "—	1.00		
257. — "—	1.00		
258. — "—	1.00		
259. — "—	1.00		
260. — "—	1.00		
261. — "—	1.00		
262. — "—	1.00		
263. — "—	1.00		
264. — "—	1.00		
265. — "—	1.00		
266. — "—	1.00		
267. — "—	1.00		
268. — "—	1.00		
269. — "—	1.00		
270. — "—	1.00		
271. — "—	1.00		